

BESCHUITBAKKER JOHANN HAUST (ESLAAN 4)

Bekend van de toast van Haust

BUSSUM Johann Heinrich Haust, geboren in 1842 te Nieuwer Amstel, is 72 jaar als hij op 10 oktober 1914 verhuist van de Vondellaan in Amsterdam naar de Eslaan 4 in Bussum. Zijn vrouw Wilhelmina Theuerzeit is dan 68 jaar oud. Johann overlijdt op de Eslaan 4 op 30 oktober 1926, op de leeftijd van 84 jaar. Wilhelmina verhuist daarna naar Baarn, waar zij overlijdt op 1 februari 1936, 91 jaar oud.

De familie Haust komt uit arm landelijk Hessen in Duitsland. Zijn vader is Johann George Haust, geboren in 1806 in Frielendorf. Hij loopt met de Hessenkaravaan beladen met linnen naar Amsterdam en vindt werk bij de bakkerij 'De Volharding', gelegen aan het oude Jan Hansepad in Nieuwer Amstel. Nog maar 19 jaar oud neemt hij in 1825 de bakkerij over. Tijdens het uitventen ontmoet hij het dienstmeisje Johanna Dionisia Alberdina Kimmel. Zij trouwen op 30 april 1834 te Amsterdam.

Johanna geeft in 1835 het leven aan Johann George. Hij zal later als bakker bij zijn vader werken. In 1837 komt Cornelis Albertus ter wereld. Hij wordt geen bakker, maar timmerman. Op 29 januari 1842 komt Johann Heinrich ter wereld, vernoemd naar zijn grootvader in Frielendorf. Deze Johann Heinrich, "onze Bussumer", is sterk gebouwd, intelligent en kan het zware bakkersleven aan.

Brood - en beschuitfabriek De Wachter

In 1870 start Johann Heinrich Haust de beschuitfabriek 'De Wachter' aan de Jan Hanzenstraat 91 in Amsterdam. De werkweek heeft 72 uur, hij werkt ook op zondagochtend tot half twaalf. Johann Heinrich is een weldadig

■ Eslaan 4.

patroon, dat blijkt onder andere uit de personeelsuitjes die hij organiseert.

Op 30 juni 1884 geeft hij een "genoeglijke dag" aan zijn personeel, een pleziertocht van Amsterdam naar Muiden en vandaar met trekschuit langs de sierlijke buitenhuizen aan de Vecht, afgesloten met een feestmaal. In 1885 gaat het uitje met de trein naar Haarlem en dan met rijtuigen van Heemstede naar IJmuiden, waar in Hotel Vermolen een feestmaal volgt. Elk jaar is er zo'n personeelsuitje, zodat het personeel op 16 juli 1887 deze dankbetuiging in De Standaard plaatst: "Dat de gemeenschappelijke arbeid door God gezegend worde en de Patroons nog tal van jaren de

■ Haust Beschuitfabriek verbouwd tot wooneenheden.

gelegenheid en de lust behouden mogen om zulk een dag tot hun

genot en rust af te zonderen". Ook richten J.H. Haust (voorzitter), B.J. Lindenboom (secretaris) en J.C. Heinemann (penningmeester) het 'Onderling Hulpbetoon' op, als aanvulling op het oude Bakkers Gildfonds: "Ten behoeve van arme en hulpbehoevende vakgenoten van Brood- en Beschuitbakkerij, hunne weduwen en nagelaten betrekkingen". De Brood- en Beschuitfabriek van J.H. Haust & Zonen, aan de Jan Hanzenstraat 91 groeit uit tot de nummers 91, 93 en 95.

De bijbel als kompas

Johann en zijn vrouw, Wilhelmina Theuerzeit, krijgen vijf kinderen. Zoon George Heinrich, geboren in 1873, volgt mettertijd zijn vader op en trouwt Wilhelmina Diemer, dochter van Willem Diemer, predikant in Aarlanderveen. Zijn zus Geertruida Maria (geboren in 1875) trouwt Nicolaas Diemer, predikant en zoon van predikant Willem. Maria Aafje (geboren in 1879) trouwt Abraham Hoeneveld, predikant te Kockengen. In 1882 komt Johan Heinrich junior in het gezin, ook hij wordt later

■ Rakker en zijn Makker.

broodbakker. In 1884 sluit Friedrich Wilhelm de kinderrij, hij trouwt Margaretha J. Weiler. Met zoveel predikanten in de familie is het niet verrassend dat de familie Haust lid is van de Dolerende Nederduits Gereformeerde Kerk.

Plaatjesalbums

Als hun vader tegen de 70 is, nemen zijn zonen Johann Heinrich en Friedrich Wilhelm de leiding over. Zij verbouwen de fabriek in 1912 en in 1923 komt er een heel nieuwe fabriek. Johann en Friedrich starten ook een vrolijke reclameactie: aanvankelijk geven ze zeventien series geschilderde reclameplaatjes uit, met tussen door in 1925 veertig plaatjes waarbij een inplakalbum hoort met de titel Dwars over den aardbol. In 1929 volgt een inplakalbum met de titel Piet Guit en zijn klepper en zijn Haust beschuit en in 1931 volgt het boek Naar de Noordpool, bedoeld als het eerste boek uit de serie De luchtreizen van Rakker en zijn makker. Er komt echter geen vervolg. Er volgen nog wel twee inplakalbums over de hond Snoet. In 1937 wordt het bedrijf overgenomen door de concurrerende Zaanse beschuitbakker Hille. De merknaam blijft echter bestaan en uit naam van Haust worden nog drie inplakalbums uitgegeven: in 1952 en 1954 twee over de geschiedenis van auto's: Van Koets tot Stroomlijn deel 1 en 2 en in 1958 Het leven van de cowboys. In 1960 wordt Hille overgenomen door concurrent Hooimeijer en de fabriek aan de Jan Hanzenstraat nummers 91, 93 en 95 verbouwd tot twaalf wooneenheden en bedrijfsruimten. Ook Hooimeijer behoudt echter de merknaam Haust, kijk maar in de supermarkt!

Bronnen:

Archief Gooi en Vechtstreek voor woongegevens; familierelatie via wiewaswie; website HAUST; historische kranten; Dordrecht-Continental Bakeries-History en plaatjesalbums.info. Bewerking foto's: Mark Nap.

Gerard Hoogendijk

■ Bakkerij De Volharding

■ Johann Heinrich en Wilhelmina in de winkel De Volharding.